

Elqar Vüqar oğlu ƏSGƏROV

Hərbi İdarətmə İnstitutunun magistrantı, Bakı, Azərbaycan

E-mail: askerovelgr@gmail.com

AZƏRBAYCAN CƏMİYYƏTİNDƏ MULTİKULTURAL DƏYƏRLƏRİN MİLLİ KİMLİYƏ TƏSİRİ

Xülasə

Məqalədə Azərbaycan cəmiyyətində multikultural dəyərlərin formalaşma prosesi və onların milli kimlik üzərindəki təsirləri geniş şəkildə təhlil edilir. Azərbaycanda tarixən mövcud olan etnik, dini və mədəni müxtəliflik ölkənin sosial strukturunun ayrılmaz hissəsi kimi çıxış etmiş, bu müxtəliflik müasir dövrdə dövlət tərəfindən həyata keçirilən məqsədyönlü multikulturalizm siyasəti ilə daha da möhkəmləndirilmişdir. Araşdırma göstərir ki, bu dəyərlər milli kimliyin zəifləməsinə deyil, əksinə onun daha da zənginləşməsinə, sosial harmoniyanın güclənməsinə və cəmiyyətdə qarşılıqlı hörmət və tolerantlıq prinsiplərinə əsaslanan bir modelin formalaşmasına xidmət etmişdir, nəticə etibarilə isə Azərbaycan cəmiyyətində inklüziv və dayanıqlı sosial-mədəni mühitin inkişafına mühüm töhfə vermişdir.

Açar sözlər: multikulturalizm, milli kimlik, tolerantlıq, mədəni müxtəliflik, sosial inteqrasiya.

UOT: 316.7:316.347

DOI: <https://doi.org/10.54414/VOKB7158>

Giriş

Azərbaycan coğrafi mövqeyi, zəngin təbii resursları və mürəkkəb tarixi inkişaf xüsusiyyətləri baxımından müxtəlif xalqların, etnik qrupların və mədəniyyətlərin kəsişdiyi strateji bir məkan kimi çıxış etmişdir. Avropa ilə Asiya arasında körpü rolunu oynayan bu ərazi qədim dövrlərdən etibarən həm ticarət, həm də mədəni mübadilə mərkəzi kimi formalaşmışdır. Xüsusilə Qədim İpək Yolu üzərində yerləşməsi Azərbaycanın beynəlxalq iqtisadi və mədəni əlaqələr sistemində mühüm yer tutmasına şərait yaratmış, burada Şərq və Qərb sivilizasiyalarının qarşılıqlı təsiri nəticəsində çoxqatlı mədəni mühit formalaşmışdır. Bu proseslər Azərbaycan cəmiyyətində mədəni müxtəlifliyin dərin tarixi köklərə malik olduğunu göstərir və multikulturalizmin yalnız müasir siyasi ideologiya deyil, həm də tarixi realıq olduğunu sübut edir.

Tarixi inkişaf prosesləri göstərir ki, Azərbaycan ərazisi əsrlər boyu müxtəlif imperiyaların, dövlətlərin və mədəni təsirlərin kəsişmə nöqtəsi olmuşdur. Bu isə burada etnik və dini müxtəlifliyin təbii şəkildə formalaşmasına gətirib çıxarmışdır. Ölkə

ərazisində türklər, talışlar, ləzgilər, avarlar, tatlar, udinlər, yəhudilər, ruslar və digər icmalar uzun illər boyu birgə yaşamış, öz mədəni kimliklərini qorumaqla yanaşı, ümumi sosial mühitə də inteqrasiya olmuşlar. Bu birgəyaşayış modeli nəticəsində qarşılıqlı hörmət, dözümlülük və anlaşma kimi dəyərlər cəmiyyətin əsas sosial davranış normasına çevrilmişdir. Eyni zamanda, müxtəlif mədəniyyətlərin qarşılıqlı təsiri Azərbaycan folklorunda, musiqisində, memarlığında və gündəlik həyat tərzində öz əksini tapmışdır.

Müasir dövrdə bu tarixi və mədəni zənginlik üzərində dövlət tərəfindən məqsədyönlü multikulturalizm siyasəti həyata keçirilir. Azərbaycan dövləti mədəni müxtəlifliyi cəmiyyətin zəifliyi deyil, əksinə, onun güc mənbəyi kimi qəbul edir və bu istiqamətdə institusional mexanizmlər formalaşdırır. Tolerantlıq və multikultural dəyərlərin qorunması dövlət siyasətinin prioritet istiqamətlərindən biri kimi müəyyən edilmişdir. Bu yanaşma nəticəsində ölkədə müxtəlif dini və etnik icmaların sərbəst fəaliyyəti təmin olunur, onların mədəni

hüquqları qorunur və ictimai həyata integrasiyası dəstəklənir.

Beləliklə, Azərbaycan cəmiyyətində multikulturalizm yalnız tarixi ənənələrə əsaslanan sosial fenomen deyil, həm də müasir dövlət idarəetmə sistemində mühüm yer tutan dəyər modelidir. Bu model sosial integrasiyanın güclənməsinə, vətəndaş həmrəyliyinə möhkəmlənməsinə və milli kimliyin daha inklüziv xarakter almasına xidmət edir. Nəticə etibarilə, Azərbaycanda multikultural mühit milli birliyi zəiflətmir, əksinə onu daha dayanıqlı və çoxşaxəli sosial-mədəni sistemə çevirir.

Əsas hissə

Multikulturalizm müxtəlif mədəniyyətlərin bir cəmiyyətdə bərabər hüquqlu şəkildə mövcudluğu, qarşılıqlı təsiri və birgə inkişafını ifadə edən sosial-siyasi yanaşmadır. Bu konsepsiya yalnız mədəni müxtəlifliyin tanınmasını deyil, həm də onun hüquqi və institusional səviyyədə qorunmasını nəzərdə tutur. Azərbaycan modelində bu yanaşma assimilyasiya deyil, integrasiya prinsipinə əsaslanır və bu, ölkənin sosial strukturunda mühüm rol oynayır. Yəni burada məqsəd fərqlilikləri aradan qaldırmaq deyil, onları qoruyaraq ümumi dövlətçilik sistemə uyğunlaşdırmaqdır. Ölkədə yaşayan müxtəlif etnik və dini qruplar öz dilini, dinini, adət-ənənələrini və mədəni kimliyini sərbəst şəkildə yaşatmaqla yanaşı, ümumi Azərbaycan vətəndaşlığı, dövlətçilik ideyası və milli dəyərlər ətrafında birləşirlər. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev də çıxışlarında vurğulamışdır ki, multikulturalizm Azərbaycanda alternativ seçim deyil, real həyat tərzidir və bu yanaşma ölkənin sosial-siyasi sabitliyinin, həmçinin dayanıqlı inkişafının əsas dayaqlarından biridir [2].

Azərbaycanda multikultural mühitin tarixi formalaşması çox qədim dövrlərə gedib çıxır və bu proses regionun geosiyasi mövqeyi ilə sıx bağlıdır. Qafqaz regionunun Şərqlə Qərb arasında körpü rolunu oynaması burada müxtəlif xalqların, dirlərin və mədəniyyətlərin qarşılıqlı əlaqəsini gücləndirmişdir. Tarixi mənbələr və etnoqrafik tədqiqatlar göstərir ki, Azərbaycan ərazisində türklər, talışlar,

ləzgilər, avarlar, tatlar, udlərlər, yəhudilər, ruslar və digər etnik qruplar əsrlər boyu sülh və qarşılıqlı hörmət şəraitində yaşamışlar. Bu birgəyaşayış təkcə sosial münasibətlər səviyyəsində deyil, həm də iqtisadi fəaliyyət, ailə institutları, gündəlik həyat tərzı və mədəni mübadilə proseslərində özünü göstərmişdir [1]. Məsələn, Quba bölgəsində yaşayan dağ yəhudilərinin “Qırmızı qəsəbə”də əsrlər boyu öz dini və mədəni kimliklərini qoruyaraq yerli əhali ilə harmoniya şəraitində yaşaması Azərbaycanın tolerantlıq modelinin mühüm nümunələrindən biridir. Eyni zamanda, ölkənin müxtəlif bölgələrində pravoslav xristian kilsələrinin fəaliyyəti və alban-udi dini icmasının mövcudluğu dini müxtəlifliyin qorunmasının tarixi və davamlı xarakter daşdığını göstərir.

Müasir dövrdə Azərbaycan dövləti multikulturalizmi milli ideologiyanın mühüm tərkib hissəsi kimi sistemli şəkildə inkişaf etdirir və bu istiqamətdə ardıcıl siyasət həyata keçirir. Dövlət səviyyəsində qəbul edilən qərarlar və proqramlar mədəni müxtəlifliyin qorunması və inkişafına yönəlmiş institusional bazanı gücləndirmişdir. 2014-cü ildə Bakı Beynəlxalq Multikulturalizm Mərkəzinin yaradılması bu sahədə elmi-tədqiqat fəaliyyətinin genişləndirilməsinə, beynəlxalq əməkdaşlığın inkişafına və multikultural dəyərlərin təbliğinə ciddi təkan vermişdir. Mərkəz həm ölkə daxilində, həm də beynəlxalq səviyyədə müxtəlif layihələr həyata keçirərək Azərbaycanın multikulturalizm modelinin öyrənilməsinə və tanılmasına xidmət edir [3]. Bundan əlavə, Dünya Dini Liderlərinin Bakı Sammiti və Beynəlxalq Humanitar Forum kimi tədbirlər Azərbaycanın qlobal multikultural dialoq platformasında mühüm aktora çevrildiyini nümayiş etdirir.

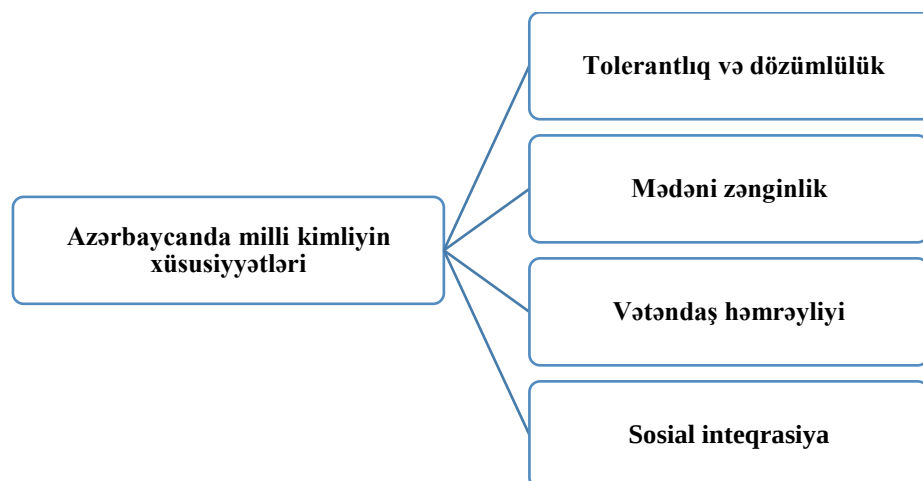
Təhsil sahəsində multikultural dəyərlərin təbliği xüsusi strateji əhəmiyyət daşıyır və bu istiqamət gənc nəslin formalaşmasında mühüm rol oynayır. Ali təhsil müəssisələrində “Multikulturalizmə giriş” fənninin tədrisi tələbələrdə tolerantlıq, mədəni müxtəlifliyə hörmət və sosial həmrəylik kimi dəyərlərin formalaşmasına xidmət edir. Eyni zamanda, təhsil proqramlarında bu mövzunun geniş yer alması gənclərin qlobal düşüncə tərzinin

inkişafına da şərait yaradır. Elmi araşdırmalarda vurğulanır ki, Azərbaycan modeli etnik və dini müxtəlifliyin qorunması ilə yanaşı, vahid milli kimliyin möhkəmlənməsini təmin edən unikal bir sistemdir. Bu modelin əsas üstünlüyü ondadır ki, mədəni müxtəliflik cəmiyyətdə parçalanma və ziddiyyət mənbəyi kimi deyil, əksinə, sosial birliyin, qarşılıqlı anlaşmanın və mədəni zənginliyin əsas resursu kimi qəbul edilir.

Multikultural dəyərlərin milli kimliyə təsiri. Multikultural dəyərlərin milli kimliyin formalaşmasına təsiri müasir sosial elmlərdə mühüm tədqiqat mövzularından biridir. Bu yanaşma göstərir ki, mədəni müxtəliflik

cəmiyyət daxilində parçalanma deyil, əksinə, integrasiya və qarşılıqlı zənginləşmə prosesini gücləndirən amil kimi çıxış edir [5]. Azərbaycan cəmiyyətində multikultural mühitin tarixi köklərə malik olması milli kimliyin formalaşmasında xüsusi rol oynamışdır. Burada fərqli etnik və dini qrupların birgəyaşayışı nəticəsində milli identitet daha geniş, daha inklüziv və daha dayanıqlı xarakter qazanmışdır. Beləliklə, multikultural dəyərlər milli kimliyin zəifləməsinə deyil, onun daha kompleks və çoxqatlı strukturda inkişaf etməsinə şərait yaradır və aşağıdakı şəkil 1-də qeyd olunan əsas xüsusiyyətlərdə özünü göstərir.

Şəkil 1. Azərbaycanda milli kimliyin xüsusiyyətləri.

Azərbaycanda tolerantlıq və dözümlülük ictimai münasibətlərin əsas dayaqlarından biri kimi formalaşmışdır və bu, həm tarixi ənənələrə, həm də müasir dövlət siyasətinə söykənir. Ölkədə müxtəlif dinlərin və mədəniyyətlərin nümayəndələrinin yanaşı yaşaması bu dəyərin real təzahürüdür. Bakı şəhərində məscidlərin, pravoslav kilsəsinin və sinaqoqların fəaliyyət göstərməsi dini müxtəlifliyin normal və qəbul olunmuş sosial realıq olduğunu göstərir. Prezident İlham Əliyevin “*Multikulturalizm Azərbaycanda həyat tərzidir*” fikri ölkədə dözümlülüyn yalnız siyasi bəyanat deyil, real sosial davranış norması olduğunu təsdiqləyir. Eyni zamanda UNESCO-nun mədəni müxtəlifliklə bağlı yanaşması da bu modelin global əhəmiyyətini göstərir və mədəni fərqliliyin insan

cəmiyyətləri üçün əsas dəyər olduğunu vurğulayır [6].

Azərbaycanda mədəni zənginlik müxtəlif etnik qrupların tarixi və mədəni irsinin ümumi milli mədəniyyətə integrasiyası nəticəsində formalaşmışdır. Ləzgi, talış, avar, saxur və udin icmalarının folkloru, musiqisi, rəqsləri və xalq sənətkarlığı Azərbaycan mədəniyyətinin rəngarəngliyini daha da artırmışdır. Məsələn, Şəki-Zaqatala bölgəsində keçirilən mədəniyyət festivallarında müxtəlif etnik qrupların birgə çıxış etməsi bu sintezin canlı ifadəsidir. Heydər Əliyevin “*Azərbaycan onun ərazisində yaşayan bütün xalqların vətənidir*” fikri bu mədəni müxtəlifliyə verilən siyasi və ideoloji dəyəri göstərir [2]. Bu yanaşma nəticəsində ölkədə yaşayan hər bir etnik qrupun mədəni irsi ümumi milli kimliyin

tərkib hissəsinə çevrilmişdir və bu da Azərbaycan mədəniyyətini daha dinamik və çoxqatlı sistemə çevirmişdir.

Vətəndaş həmrəyliyi Azərbaycanda milli kimliyin formalaşmasında mühüm rol oynayan amillərdən biridir. Fərqli etnik və dini mənsubiyyətə baxmayaraq, ölkə vətəndaşları ümumi dövlətçilik ideyası ətrafında birləşir və vahid siyasi-mənəvi məkan formalaşdırırlar. Bu, xüsusilə mühüm tarixi hadisələr zamanı daha aydın şəkildə müşahidə olunur. 44 günlük Vətən müharibəsi dövründə müxtəlif etnik qrupların nümayəndələrinin vahid şəkildə dövlətə və orduya dəstək göstərməsi vətəndaş həmrəyliyinə real göstəricisi olmuşdur. İlham Əliyevin çıxışlarında vurğulanan “biz hamımız bir ailəyik” prinsipi ölkədə sosial birliyin ideoloji əsasını təşkil edir və milli identitetin etnik fərqliliklərdən üstün olduğunu nümayiş etdirir [2].

Sosial inteqrasiya Azərbaycanda multikultural cəmiyyət modelinin əsas komponentlərindən biri kimi çıxış edir və müxtəlif sahələrdə özünü göstərir. Təhsil sistemində müxtəlif etnik qrupların nümayəndələrinin eyni məktəb və universitetlərdə birgə təhsil alması, əmək bazarında isə birgə fəaliyyət göstərməsi bu inteqrasiyanın praktik nəticələridir. Məsələn, Bakı və regionlarda həyata keçirilən sosial və iqtisadi layihələrdə fərqli icmaların birgə iştirakı əməkdaşlıq mühitini gücləndirir və

qarşılıqlı etimadı artırır. Siyasi nəzəriyyəçi Bhikhu Parekhin multikultural cəmiyyətlə bağlı fikrində vurğulandığı kimi, belə cəmiyyətlərdə mədəni müxtəliflik qarşıdurma deyil, əksinə, inkişaf və qarşılıqlı zənginləşmə mənbəyinə çevrilir [5]. Azərbaycan modeli də bu prinsipə uyğun olaraq sosial sabitliyin və mədəni harmoniyanın möhkəmlənməsinə xidmət edir. Bu amillər milli kimliyi daha dayanıqlı və çevik edir, qloballaşma şəraitində onun qorunmasına xidmət edir.

Çağdaş dövrdə problemlər və perspektivlər. Çağdaş dövrdə multikultural mühitin davamlı inkişafı müəyyən çağırışlarla üzləşir və bu çağırışlar həm global, həm də lokal səviyyədə müşahidə olunur. Qloballaşma proseslərinin sürətlənməsi nəticəsində informasiya axınının intensivləşməsi mədəni identikliklərə təsir göstərir və bəzi hallarda mədəni homogenləşmə riskini artırır. Bununla yanaşı, regionlar və sosial qruplar arasında iqtisadi fərqliliklər də sosial inteqrasiyanın dərinləşməsinə müəyyən təsirlər göstərir. Lakin Azərbaycanda bu risklərin idarə olunması məqsədilə institusional mexanizmlər formalaşdırılmış, hüquqi baza gücləndirilmiş və multikultural dəyərlərin qorunmasına yönəlmiş dövlət siyasəti ardıcıl şəkildə həyata keçirilmişdir [4]. Bu yanaşma ölkədə mədəni müxtəlifliyin sabit sosial sistem daxilində inkişafına şərait yaradır.

Cədvəl 1. Çağdaş dövrdə Azərbaycanda multikultural mühitin çağırışları və perspektivləri.

Çağırışlar	Təsviri	Həll istiqamətləri
Qlobal informasiya təsirləri	İnternet və media vasitəsilə mədəni dəyərlərin sürətli yayılması bəzən yerli kimliyə təsir göstərir	Media savadlılığının artırılması, milli dəyərlərin təbliği
Mədəni homogenləşmə riski	Qlobal mədəniyyətin dominantlaşması nəticəsində fərqli mədəni xüsusiyyətlərin zəifləməsi	Multikultural təhsil proqramlarının genişləndirilməsi
Sosial-iqtisadi fərqliliklər	Regionlar və sosial qruplar arasında iqtisadi bərabərsizliyin mövcudluğu	Regional inkişaf proqramları və sosial dəstək mexanizmləri
İnstitusional adaptasiya ehtiyacı	Multikultural siyasətin daim yenilənməsi zərurəti	Hüquqi bazanın təkmilləşdirilməsi və dövlət proqramları
Perspektivlər	İstiqamətlər	Gözlənilən nəticə
Təhsil sisteminin gücləndirilməsi	Multikultural dəyərlərin dərs proqramlarına inteqrasiyası	Tolerant və bilikli gənc nəsil
Gənclər siyasəti	Sosial layihələr və könüllülük proqramları	Sosial inteqrasiyanın güclənməsi
Beynəlxalq əməkdaşlıq	Multikulturalizm üzrə global layihələr	Azərbaycanın beynəlxalq nüfuzunun artması
Rəqəmsal maarifləndirmə	Onlayn platformalarda mədəniyyətlərin təbliği	Mədəni müxtəlifliyin daha geniş yayılması

Gələcək perspektivdə multikultural dəyərlərin daha da gücləndirilməsi bir neçə əsas istiqamət üzrə həyata keçirilə bilər. Təhsil sistemi bu prosesdə əsas rol oynayır, çünki gənc nəslin tolerantlıq, qarşılıqlı hörmət və mədəni müxtəlifliyə münasibəti məhz təhsil mühitində formalaşır. Eyni zamanda, gənclər siyasətinin düzgün qurulması və onların sosial layihələrə cəlb olunması integrasiya prosesini sürətləndirir. Beynəlxalq əməkdaşlıq isə Azərbaycanın multikulturalizm modelinin qlobal səviyyədə tanınmasına və təcrübə mübadiləsinə imkan yaradır. Bu istiqamətlər birgə şəkildə həyata keçirildikdə multikultural mühitin dayanıqlılığı daha da güclənir. Cədvəl 1-də mövcud çağırışlar və gələcək perspektivlər sistemləşdirilmiş şəkildə təqdim olunur. Bu yanaşmalar göstərir ki, Azərbaycan multikulturalizm modeli yalnız mövcud reallığın qorunmasına deyil, həm də gələcəkdə onun daha da inkişaf etdirilməsinə yönəlmiş sistemli və davamlı strategiyaya əsaslanır.

Nəticə

Azərbaycan cəmiyyətində multikultural dəyərlər milli kimliyin zəifləməsinə deyil, əksinə, onun daha da güclənməsinə, genişlənməsinə və dayanıqlı xarakter almasına xidmət edən mühüm amil kimi çıxış edir. Bu yanaşma göstərir ki, mədəni müxtəliflik milli birliyi parçalamır, əksinə, onu daha zəngin sosial-mədəni baza üzərində möhkəmləndirir və fərqli etnik, dini və mədəni qrupların ümumi vətəndaşlıq kimliyi ətrafında integrasiyasına şərait yaradır. Tarixi tolerantlıq ənənələri, əsrlər boyu formalaşmış birgəyaşayış mədəniyyəti və qarşılıqlı hörmət prinsipləri müasir dövrdə dövlət tərəfindən həyata keçirilən məqsədyönlü multikulturalizm

siyasəti ilə birləşərək Azərbaycanda sabit, inklüziv və harmonik cəmiyyət modelinin formalaşmasına səbəb olmuşdur. Bu model nəticəsində müxtəlif mədəniyyətlər yalnız paralel mövcud olmur, həm də bir-birini zənginləşdirərək ümumi milli mədəniyyətin inkişafına töhfə verir, sosial integrasiyanı gücləndirir və vətəndaş həmrəyliyini daha da möhkəmləndirir. Beləliklə, multikulturalizm Azərbaycan cəmiyyətində təkcə sosial siyasət elementi deyil, həm də milli kimliyin formalaşmasında fundamental rol oynayan strateji faktor kimi çıxış edir və ölkənin gələcək inkişafında mühüm əhəmiyyət daşıyır.

ƏDƏBİYYAT SIYAHISI

1. Azərbaycan Respublikasının Dövlət Statistika Komitəsi. (müxtəlif illər). Sosial və demografik göstəricilər. <https://www.stat.gov.az>
2. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti. (müxtəlif illər). Multikulturalizm və tolerantlıqla bağlı çıxışlar. <https://president.az>
3. Bakı Beynəlxalq Multikulturalizm Mərkəzi. (2014–indiki dövr). Rəsmi materiallar və tədqiqatlar. <https://www.bakumulticulturalism.az>
4. Heydər Əliyev Fondu. (müxtəlif illər). Azərbaycan mədəniyyəti və multikulturalizm üzrə fəaliyyətlər. <https://heydar-aliyev-foundation.org>
5. Parekh B. Rethinking multiculturalism: Cultural diversity and political theory. Harvard University Press. 2006.
6. UNESCO. Universal declaration on cultural diversity. 2001. <https://unesdoc.unesco.org>

Elgar Vugar ASGAROV

Master's student at Institute of Military Management, Baku, Azerbaijan

THE IMPACT OF MULTICULTURAL VALUES ON NATIONAL IDENTITY IN AZERBAIJAN SOCIETY

Summary

The article extensively analyzes the process of formation of multicultural values in Azerbaijani society and their impact on national identity. The ethnic, religious and cultural diversity that has

historically existed in Azerbaijan has acted as an integral part of the country's social structure, and this diversity has been further strengthened by the purposeful multiculturalism policy implemented by the state in the modern era. The study shows that these values have not weakened national identity, but rather served to further enrich it, strengthen social harmony and form a model based on the principles of mutual respect and tolerance in society, and ultimately have made a significant contribution to the development of an inclusive and sustainable socio-cultural environment in Azerbaijani society.

Keywords: multiculturalism, national identity, tolerance, cultural diversity, social integration.

Эльгар Вугар АСКЕРОВ

Институт военного управления, магистрант, Баку, Азербайджан

ВЛИЯНИЕ МУЛЬТИКУЛЬТУРНЫХ ЦЕННОСТЕЙ НА НАЦИОНАЛЬНУЮ ИДЕНТИЧНОСТЬ В АЗЕРБАЙДЖАНСКОМ ОБЩЕСТВЕ

Резюме

В статье подробно анализируется процесс формирования мультикультурных ценностей в азербайджанском обществе и их влияние на национальную идентичность. Этническое, религиозное и культурное многообразие, исторически существовавшее в Азербайджане, выступало неотъемлемой частью социальной структуры страны, и это многообразие еще больше укрепилось благодаря целенаправленной политике мультикультурализма, проводимой государством в современную эпоху. Исследование показывает, что эти ценности не ослабили национальную идентичность, а, наоборот, способствовали ее дальнейшему обогащению, укреплению социальной гармонии и формированию модели общества, основанной на принципах взаимного уважения и толерантности, и в конечном итоге внесли значительный вклад в развитие инклюзивной и устойчивой социокультурной среды в азербайджанском обществе.

Ключевые слова: мультикультурализм, национальная идентичность, толерантность, культурное многообразие, социальная интеграция.

Daxil olub: 20.05.2026